

Fullmäktige 20.05.2024 § 32

§ 32

Bokslutet för 2023 och behandling av resultatet

Beredning och upplysningar:
Jyrkkä Maria

fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Stadsstyrelsen

Fullmäktige beslutar följande om behandlingen av resultatet för år 2023:

Baskommunen minskar avskrivningsdifferensen med 10 752 842,27 euro.

Affärsverket Esbo lokaler minskar avskrivningsdifferensen med 5 014 750,03 euro.

Överskottet i skadefonden 1 563 737,25 euro läggs till fondens överskott från tidigare räkenskapsperioder.

Överskottet i fonden för utveckling av näringar och sysselsättning 1 337 555,80 euro läggs till fondens överskott från tidigare räkenskapsperioder. Fondens överskott från tidigare räkenskapsperioder 299 085,86 euro överförs till fondens kapital.

Överskottet i investeringsfonden för basservice och markanskaffning 28 346 930,52 euro läggs till fondens överskott från tidigare räkenskapsperioder. I fondens kapital görs en stadgeenlig inflationsrättelse enligt konsumentprisindex 2023. Ur fondens överskott från tidigare räkenskapsperioder överförs 18 100 298,69 euro till fondens kapital.

Stadens överskott för räkenskapsperioden 277 386 249,08 euro läggs till överskottet av eget kapital från tidigare räkenskapsperioder.

Förslagen ingår i bokslutet.

Behandling

Beslut

Fullmäktige:
Stadsstyrelsens förslag godkändes enhälligt.

Redogörelse

Bokslut

Kommunens räkenskapsperiod är ett kalenderår. Kommunstyrelsen ska upprätta ett bokslut för räkenskapsperioden före utgången av mars månad året efter räkenskapsperioden och lämna det till revisorerna för granskning. Efter revisionen ska kommunstyrelsen förelägga fullmäktige

bokslutet. Fullmäktige ska behandla bokslutet före utgången av juni månad.

Till bokslutet hör balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och noter till dem samt en tablå över budgetutfallet och en verksamhetsberättelse. Bokslutet ska ge riktiga och tillräckliga uppgifter om kommunens resultat, ekonomiska ställning, finansiering och verksamhet. De tilläggsupplysningar som behövs för detta ska lämnas i noterna. Till bokslutet hör dessutom ett koncernbokslut. Bokslutet undertecknas av ledamöterna i stadsstyrelsen och av stadsdirektören.

Osäkerheten i omvärlden och reformerna som påverkar städernas finansiering försvårar prognostiseringen av ekonomin

När budgeten för 2023 utarbetades var prognoserna för ekonomin osäkra. Esbo beredde stadens budget enligt Finansministeriets kalkyler och Kommunförbundets skattestödsfiler.

Rysslands fortsatta anfallskrig i Ukraina samt de snabbt stigande kostnaderna och räntorna fortsatte att skugga de ekonomiska utsikterna. Det var klart att det försämrade sysselsättningsläget med fördröjning också skulle återspeglas i skatteinkomsternas utveckling. Den snabba inflationen minskade hushållens köpkraft och ökade företagets kostnader. Ränthöjningarna ökade låneskötselkostnaderna och fick företagen att skjuta upp sina investeringar. Antalet konkurser var i november större än under de senaste 25 åren.

Osäkerheten återspeglades i såväl hushållens som företagets verksamhet, eftersom prognoserna för hur länge recessionen kommer att pågå har varierat. Rysslands anfallskrig mot Ukraina har förlängt och förstärkt osäkerheten. Även andra geopolitiska händelser och spänningar har skapat ökad osäkerhet inför framtiden.

När de ekonomiska prognoserna förändras och den ekonomiska tillväxten skjuts på framtiden har det varit svårt att förutse utvecklingen av skatteinkomsterna och inflödet av konjunkturberoende inkomster. Finansministeriet har under året uppdaterat sina prognoser och sänkt sin prognos för samfundsskatten på riksnivå. Ännu i slutet på november uppgav prognoserna att det totala inflödet av samfundsskatt kommer att sjunka, men redovisningarna för december översteg rentav nivån året innan. Försiktighetsprincipen återspeglades allmänt på ekonomin.

Det är svårt att jämföra de ekonomiska siffrorna, i synnerhet utvecklingen av skatteinkomsterna, med utfallet året innan, eftersom det skett stora strukturella förändringar. I siffrorna för tidigare år syns dessutom bland annat de särskilda kostnader som hänför sig till coronaviruspandemin och på motsvarande sätt olika stöd som gör det svårare att jämföra siffrorna. Därför är det ytterst viktigt att staden gör egna beräkningar om kostnaderna för tjänster, förutser servicebehovet och analyserar skatteinkomstfinansieringen. De ger en lägesbild som är central med tanke på ledningen och den information som behövs som grund för planeringen.

Esbo växte starkt – ökningen av antalet barn och unga avviker avsevärt från utvecklingen i resten av landet

Esbo växer kraftigt, vilket märks särskilt i ökningen av antalet barn och unga. Liksom år 2022 fortsatte folkökningen starkt också år 2023, och befolkningen ökade enligt preliminära uppgifter med 8 880 personer. Enligt de preliminära uppgifterna hade Esbo 314 150 invånare i slutet av år 2023.

Folkökningen var 2,9 procent, vilket är mest i hela landet. Folkökningen är exceptionellt stor och avviker väsentligt från hela landet i snitt. På riksnivå kan man redan nu se att antalet barn och unga håller på att minska, förutom i de största städerna. Över 60 procent av befolkningstillväxten i hela Finland kommer från huvudstadsregionen.

Arbetslösheten började öka på våren

I slutet av år 2023 var andelen arbetslösa av arbetskraften i Esbo 9,8 procent, det vill säga en procentenhet mer än ett år tidigare och två procentenheter mer än fyra år tidigare, när coronapandemin ännu inte påverkade sysselsättningen i Finland.

Antalet arbetslösa arbetssökande i Esbo var 15 141 personer i slutet av 2023, det vill säga 16 procent (2 092 personer) färre än ett år tidigare. Jämfört med fyra år tidigare var dock andelen arbetslösa 37 procent (4 067 personer) större.

Andelen arbetslösa av arbetskraften under 25 år var 9,4 procent i slutet av 2023, jämfört med 7,5 procent ett år tidigare. Fyra år tidigare var andelen 6,9 procent.

Antalet långtidsarbetslösa i Esbo var 4 921 i slutet av 2022, det vill säga 3 procent mindre än ett år tidigare, men 43 procent mera än fyra år tidigare. Långtidsarbetslösheten hade ökat i två år, men den började åter minska i mars 2022 – nedgången har dock blivit långsammare.

Skatteeftersläpningen från tidigare år och poster av engångsnatur förbättrade stadens resultat

Esbo stads resultat för 2023 förbättrades i synnerhet av tre poster: en större markförsäljning av engångsnatur på 31 miljoner euro, effekterna av skatteeftersläpningen på 124 miljoner euro och återbärningar av nedskrivningar av fonder på 17 miljoner euro.

Utan dessa omständigheter hade resultatet varit 89,2 miljoner euro. Med hänsyn till posterna är resultatet 261,6 miljoner euro.

De externa verksamhetsintäkterna uppgick till 403,9 miljoner euro, vilket är ungefär 37 miljoner euro mer än i den ursprungliga budgeten. Trots att verksamhetsintäkterna i sin helhet ser ut att vara mycket större än budgeten, finns det betydande skillnader inom posterna. Verksamhetsintäkterna ökade i synnerhet av försäljningen av ett enskilt markområde för 31 miljoner euro, men i övrigt låg målet för markförsäljning under det budgeterade. Intäkterna utökades av projekt som får extern finansiering, som ökade de externa kostnaderna minst lika mycket. De influtna klient- och serviceavgifterna uppnådde ställvis inte målen, men till exempel när det gäller kultur realiserades intäkterna av inträdesavgifter och biljetter som betydligt högre än budgeten. I de externa lokalhyrorna uppnåddes inte heller målet, eftersom man i hyresavtalen för Västra Nylands välfärdsområde var tvungen att nöja sig med den miniminivå som anges i lagen, inte med den uppskattade hyresnivån.

De externa verksamhetskostnaderna var 1 283 miljoner euro, vilket överskred den ursprungliga budgeten med 13,6 miljoner euro. Också för verksamhetskostnadernas del är det väsentligt att beakta de funktioner där kostnaderna verkligen överskreds och de funktioner där till exempel uppkomsten av kostnader överfördes till år 2024. De största överskridandena av verksamhetskostnaderna uppstod inom sektorn för fostran och lärande samt vid affärsverket Esbo lokaler. Också överskridandet av arbetsmarknadsstödet och de utgifter inom välfärds-

och hälsosektorn som hör till år 2022 ökade kostnaderna över budgeten. På motsvarande sätt underskred kostnaderna inom informationsförvaltningen, eftersom en del av systemreformerna och den småskaliga utvecklingen överfördes till 2024. Detta kommer naturligtvis att leda till ett tryck att överskrida kostnaderna i år. Kostnaderna underskreds också inom de centraliserade posterna, som bland annat anknyter till lönereserveringar och konsekvenser av kriget i Ukraina.

Nettoutgifterna, det vill säga verksamhetsbidragets underskott, var 868 miljoner euro. Verksamhetsbidragets underskott var emellertid 25,3 miljoner euro bättre än i den ursprungliga budgeten. Detta påverkades särskilt av försäljningen av ett stort markområde.

Ändringen av finansieringsgrunden försvårar bedömningen av skatteinkomsternas utveckling

Genomfallet förbättrades av att inkomstskattesatsen var högre än under tidigare skatteår och av en större utdelning av samfundsskatten, vilka ökade skatteintäkterna i hela landet år 2023. Den så kallade skatteeftersläpningen var känd när budgeten utarbetades, men dess betydelse kunde inte förutses och nivån överskreds betydligt också på riksnivå. Utöver redovisningarna för tidigare år påverkades skatteinkomsterna av löneuppgörelser, och som en följd av de högre lönesummorna samt utvecklingen av arbetspensionerna.

Skattefinansieringen (skatteintäkter och statsandelar) som staden fick uppgick till 1 270 miljoner euro, vilket är 47 procent mindre än år 2022. De redovisade skatteintäkterna var 911 miljoner euro, vilket är en nedgång på 939 miljoner euro och 51 procent från året innan. I statsandelar redovisades sammanlagt 358,9 miljoner euro.

Den utjämning av statsandelar som baserar sig på stadens skatteinkomster, det vill säga det belopp som Esbo stad betalar i utjämning av skatteinkomsterna till andra delar av Finland, var 23,6 miljoner euro.

Kommunalskatteintäkter redovisades för 615,8 miljoner. Kommunalskatteintäkterna överskred det som prognostiserades i budgeten med 35,8 miljoner euro, i synnerhet på grund av efterredovisningarna från tidigare år med en större skattesats.

Företagens förhandsskatter för år 2023 sjönk och detta minskade kommunernas samfundsskatt under året. Redovisningen av samfundsskatten för december ökade klart från året innan bland annat på grund av en ökning av kvarskatterna, vilket också höjde totalbeloppet på den samfundsskatt som redovisades för hela året till 7,5 miljoner euro mer än det förutsågs i budgeten. Som samfundsskatt redovisades i Esbo sammanlagt 152,5 miljoner euro.

I fastighetsskatter redovisades 143,1 miljoner euro, vilket är 3,1 miljoner euro mer än år 2022. Fastighetsskatten ökade på grund av höjda beskattningsvärden för byggnader, när återanskaffningspriserna höjdes i och med att byggnadskostnaderna steg.

Statsandelen för basservicen till Esbo var 349 miljoner euro, varav social- och hälsovårdens andel var cirka 116 miljoner euro. Kompensationen för ändringarna i beskattningsgrunderna uppgick till 30,6 miljoner euro och den övriga statsandelen för undervisning och kultur till 2,8 miljoner euro. Statsandelarna överskred budgeten med 2,1 miljoner euro.

Investeringsnivån hög i Esbo – nettoinvesteringar på nästan 300 miljoner euro

Stadens bruttoinvesteringar var 297 miljoner euro och nettoinvesteringarna 292 miljoner euro, 47 miljoner euro mer än år 2022. Investeringarna underskred den ändrade budgeten med 54 miljoner euro. Investeringarna i lokaler underskreds med 37 miljoner euro, i huvudsak på grund av det svåra marknadsläget och framflyttning av projekt.

Investeringarna finansierades i sin helhet med internt tillförda medel, andelen var 155,7 procent.

Under 2023 lyftes inga nya budgetlån. Lånen avbetalades med 51,9 miljoner euro under året, och stadens långtids lånestock uppgick i slutet av året till 837,5 miljoner euro.

Esbokoncernens resultat baserar sig på stadens resultat

Koncernens resultat visade, med stöd av stadens goda resultat, ett överskott på 195 miljoner euro år 2023.

Koncernens investeringsprogram var omfattande, liksom under de föregående åren. Hela Esbokoncernen investerade sammanlagt 375 miljoner euro år 2023. Stadens andel av bruttoinvesteringarna som sammanställs med koncernens bokslut var 230 miljoner euro och koncernsammanslutningarnas 145 miljoner euro. Koncernens nettoinvesteringar var 369 miljoner euro, det vill säga 162 miljoner euro mindre än året innan. Av investeringarna finansierades 150,8 procent med internt tillförda medel.

Koncernens lånestock var 3 854 miljoner euro vid utgången av 2023, minskningen var 236 miljoner euro från ett år tidigare. Lånestocken per invånare var 12 268 euro, vilket är 1 130 euro mindre än året innan. Den justerade lånestocken (exklusive lånen som tagits av Esbo bostäder Ab och samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster samt Esbo stads andel av Länsimetro Oy:s lån) var 2 352 miljoner euro, det vill säga 265 miljoner euro mindre än ett år tidigare. Den justerade lånestocken per invånare var 7 512 euro.

Resultatmålen uppnåddes i huvudsak

I Berättelsen om Esbo 2021–2025 ställdes det för staden upp sju mål för fullmäktigeperioden. År 2023 uppställdes för staden sammanlagt 26 resultatmål på stadsnivå. Syftet med dessa var att främja uppnåendet av målen för fullmäktigeperioden. Av dessa resultatmål anses 21 ha uppnåtts åtminstone till största delen. För fem av resultatmålen rapporterades avvikelser. I synnerhet när det gäller målen för barnens välbefinnande och förebyggande av mobbning har resultatet varit svagare än tidigare. Dessutom har målet för handläggningstiderna av bygglov ännu inte uppnåtts. Det ställdes ett mycket ambitiöst mål för ungdomsarbetslösheten, som var att nivån ska återgå till samma arbetslöshetsgrad som före coronapandemin. Detta mål har inte uppnåtts, trots att Esbo klarat sig bra i relation till jämförelsestäderna. Det har inte heller varit möjligt att begränsa ökningen av verksamhetskostnaderna i enlighet med budgeten och de uppställda målen.

Eventuella justeringar

Koncernförvaltningen föreslås få fullmakt att utföra eventuella tekniska justeringar i bokslutet som kommer fram vid revisionen. De eventuella

justeringarna får inte ändra räkenskapsperiodens resultat eller behandlingen av resultatet enligt beslutsförslaget.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 25.3.2024 § 61

Förslag

Föredragande
Stadsdirektör Mäkelä Jukka

Stadsstyrelsen

1

undertecknar Esbo stads bokslut för 2023 och överlämnar det till revisorerna för granskning,

2

överlämnar bokslutet till fullmäktige för behandling efter att det har behandlats av revisionsnämnden,

3

befullmäktigar koncernförvaltningen att göra eventuella tekniska justeringar i bokslutet.

4

föreslår fullmäktige följande om behandlingen av resultatet för år 2023:

Baskommunen minskar avskrivningsdifferensen med 10 752 842,27 euro.

Affärsverket Esbo lokaler minskar avskrivningsdifferensen med 5 014 750,03 euro.

Överskottet i skadefonden 1 563 737,25 euro läggs till fondens överskott från tidigare räkenskapsperioder.

Överskottet i fonden för utveckling av näringar och sysselsättning 1 337 555,80 euro läggs till fondens överskott från tidigare räkenskapsperioder. Fondens överskott från tidigare räkenskapsperioder 299 085,86 euro överförs till fondens kapital.

Överskottet i investeringsfonden för basservice och markanskaffning 28 346 930,52 euro läggs till fondens överskott från tidigare räkenskapsperioder. I fondens kapital görs en stadgeenlig inflationsrättelse enligt konsumentprisindex 2023. Ur fondens överskott från tidigare räkenskapsperioder överförs 18 100 298,69 euro till fondens kapital.

Stadens överskott för räkenskapsperioden 277 386 249,08 euro läggs till överskottet av eget kapital från tidigare räkenskapsperioder.

Förslagen ingår i bokslutet.

Undertecknande av bokslutet

Underskrifter samlas inte in vid mötet, utan stadsstyrelsens medlemmar ombeds underteckna bokslutet elektroniskt senast 30.3.

Beslut

Stadsstyrelsen:
Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Beslutshistoria

Bilaga

- 1 Tilinpäätös 2023
- 2 Raportti hyvinvointisuunnittelun toteuttamisesta 2023

Tilläggsmaterial

För kännedom